

Už jste navštívili některý hrad? Určitě ano – někdy v rámci školních, jindy rodinných výletů. Vždyť poznávání naší historie patří k základnímu kulturnímu rozhledu každého z nás – a hrady, ty opravdu přetrvávají věky a jsou pamětníky dávných časů. Většinou z takových návštěv zbude jen pár fotografií nebo pohlednic a vzpomínek.

Naše hrady v panoramatickém pohledu

Dnes vám představíme dva CD-ROM s velmi podobnou tematikou, zpracované pomocí technologií prostorového zobrazení. První CD vás zve k návštěvě známého moravského hradu Bouzov, druhý k návštěvě ještě známějšího Karlštejna. Také ve svých kompozicích jsou si oba CD podobné (ale určitě zde nejde o kopírování nebo jiné zneužití autorského zákona). Menší (objemem dat) část každého CD je věnována stručné historii hradu, ta větší a také atraktivnější potom vlastním 3D pohledům.

Po spuštění CD si můžete vybrat – buď absolvovat prohlídku hradu téměř ve stejné podobě jako s průvodcem, nebo se můžete díky “počítačové” realitě pohybovat tak, že si na plánu nebo v rejstříku vyberete místo, které vás zajímá, a ihned se přenesete přímo doprostřed “děje”. Pomocí myši se potom postupně otáčíte na libovolnou stranu, svůj pohled můžete také trochu sklopit, nebo naopak pohlédnout nahoru (ale ne úplně zaklonit hlavu – to umožňuje jenom sférická projekce, kdežto použité technologie používají projekci válcovou). Můžete v daném směru dokonce udělat i pár kroků dopředu nebo dozadu.

CD-ROM **Bouzov** umožňuje poslouchat hudební doprovod nejen prostřednictvím počítače, ale také v audiopřehrávači. Doprovodné texty se zobrazují u jednotlivých zastavení. Zejména pro lenivé návštěvníky je připraveno tlačítko automatického otáčení jednotlivých panoramatických snímků. Prohlídku hradu je možno absolvovat po třech připravených trasách (plus ukázky míst, kam žádná z pravidelných prohlídkových tras nevede), nebo se můžete pohybovat hradem libovolně (což se vám v praxi nepodaří). Pro zvlášť netrpělivé je připraven i rejstřík všech zastavení. Nezanedbatelnou pozorností jsou také kontaktní údaje a informace o všech způsobech dopravy k této pamětihodnosti (dokonce i s nabídkou ubytování v okolí).

CD-ROM **Karlštejn** nabízí nejen zobrazení doprovodných textů, ale pro všechny hlavní části také možnost poslechu, protože jsou namluveny a podbarveny dobovou hudbou. Kromě zajímavosti o vlastním hradu (kapitoly: Král mezi českými hrady, Karel IV. a Karlštejn, Stavba hradu, Poloha hradu a Symbolika stavby) jsou připraveny také informace a 3D obrázky českých korunovačních klenotů. Čekají vás prostě desítky virtuálních zastavení, která vás přenesou do míst, kudy kráčela historie.

Zajímavá diskuse se může rozvinout kolem problematiky světelných podmínek snímků. U interiérů lze obvykle zajistit umělé osvětlení tak, aby podmínky pohledu na všechny “světové” strany byly přibližně stejné. Pro snímky z exteriérů existují dvě základní podmínky:

+ Využít slunečního svitu, kdy zejména nejzajímavější část snímku bude vhodně nasvícena (a snímek získá příjemnou podobu), ale protilehlá strana bude fotografována proti světlu, se všemi negativními důsledky. Zejména v tomto případě dochází ke světelné nevyváženosti snímku (což sice odpovídá realitě, ale lidské oko tento kontrast v praxi umí částečně eliminovat).

+ Fotografovat v době, kdy slunce nesvítí a světelné podmínky jsou rovnoměrnější, a proto žádný ze směrů pohledu nebude příliš zvýhodňován, příp. částečně doplnit denní světlo umělým nasvícením (kde to má smysl).

Zejména u první varianty potom nastává dilema, zda u získaných snímků ještě počítačově korigovat světelné podmínky, nebo ponechat snímky v realitě fotografování. Samozřejmě že ani toto členění problému není konečné, protože sem zasahují další faktory (podmínky expozice, citlivosti filmů, světelnosti objektivů atd.). Nezanedbatelným faktorem je také úloha dalšího počítačového zpracování snímků, kdy z několika jednotlivých snímků vytváří speciální software jeden panoramatický pohled.

I tyto dva CD jsou ukázkou dvou pohledů; zatímco Bouzov je fotografován bez přímého slunečního svitu, u Karlštejna je naopak sluneční světlo využíváno.

Oba CD jistě zaujmou především všechny ty, kteří se zajímají o naše hrady. Díky vícejazyčné mutaci mohou být i vhodným dárkem či propagačním předmětem pro zahraniční návštěvy.

Milan Pola

Nové stříbrné disky

Karlštejn

Chevaliere, Řevnice, cena 690 Kč

Virtuální průvodce nejznámějším z našich hradů. Stručná historie hradu je zachycena v šesti ozvučených kapitolách. Prohlídka hradu je realizována pomocí desítek zastavení a zobrazení příslušného místa panoramatickým (360°) snímkem. Mezi jednotlivými zastaveními se lze přesunovat jako při klasické prohlídce, nebo je možno využít odkazů z celkového plánu hradu. Ke každému místu je připravena stručná informace.



ZOO Olomouc

Virtualis, Horka nad Moravou, cena 195 Kč

Průvodce olomouckou zoologickou zahradou vám představí nejen prostředí celé ZOO, ale především pomocí stručných charakteristik (psaných i mluvených) a krátkých videoukázek vám přiblíží jejich 178 zvířat. Zahradou lze procházet podle mapového plánu nebo rejstříku zvířat a dozvíte se také několik základních informací z historie ZOO. Zajímavý je pohled z rozhledny na celý areál.



Dlouhý, Široký a Bystrozraký

Forrest Gump, Náchod, cena 299 Kč

Zajímavá kombinace knížky a CD-ROM s novým podáním klasické pohádky K. J. Erbena. S pohádkou, která je připravena jako divadlo o 13 dějstvích, je nutno interaktivně komunikovat a příběhem lze postupovat pouze v časové posloupnosti. V řadě scének je nutno řešit některé úlohy. Pro dvě přestávky je připraveno šest oddechových zastavení: skládky, omalovánky, pexeso, puzzle, kostky a písničky.



Princezna Zmrzlina

Algida, DTP Studio, Praha, cena 569 Kč

Princezna Zmrzlina, to je komponovaný pořad firmy Algida. Na CD-Extra je připraveno šest nabídek: Učíme se, Hrajeme si, Zpíváme si, Prohlížíme si, Malujeme si a Soutěžíme. Děti se zábavnou formou nejen seznamují s abecedou, písmenky a číslicemi, ale také si procvičují i logické uvažování, estetické a hudební citění – zkrátka pobaví se a ještě uvidí ukázky ze skutečné lední revue.



Svět Himálaje

Vydavatelství CeDR a Oberro media, Olomouc, cena 495 Kč

Přední česká horolezkyně Dina Štěřbová a další spoluautoři vás seznámí s oblastmi Tibetu, Nepálu, Indie, Pákistánu a zejména s himálajskými velehorami. Čekají na vás nejen zajímavé informace doplněné mapkami, ale především velké množství krásných fotografií (1230). Vše je rozděleno do tří kapitol – Příroda, Kultura a Horolezectví. V úvodu každé kapitoly je připravena krátká videoukázka. Další podkapitoly přinášejí soubory fotografií a doprovodné texty (doplněné mapkami).

